

สารบัญ

คำนำสำนักพิมพ์

๑๒

คำนำสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

๑๓

กิตติกรรมประกาศ

๑๕

บทนำ : แผ่นดินจินตนาการ? Imagined Land?

๑๙

รัฐและการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในภาคใต้,
ประเทศไทย Solving Southern Violence and
the State in Thailand

ชัยวัฒน์ สถาอานันท์

เชิงอรรถ

๔๙

- นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ จังหวัดชายแดนภาคใต้
เปรียบเทียบในรอบ ๓๐ ปี

๕๓

มารค ตามไท

สมเกียรติ บุญชู

- ภูมิหลังสภาพพื้นฐานของปัญหาจังหวัดชายแดน

๕๗

ภาคใต้ และนโยบายในอดีต

- การก่อตัวของนโยบายความมั่นคงแห่งชาติจังหวัด

๖๓

ชายแดนภาคใต้ และพัฒนาการของนโยบายฯ

ในช่วง พ.ศ. ๒๕๐๒-๒๕๑๖

- นโยบายความมั่นคงแห่งชาติเกี่ยวกับจังหวัดชายแดน

๗๖

ภาคใต้ในช่วง ๓๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๑๗-๒๕๔๖)

- บทวิเคราะห์ศึกษาเปรียบเทียบนโยบายความมั่นคง
แห่งชาติเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ในรอบ ๓๐ ปี
เชิงอรรถ ๙๙

• ความรู้เรื่องจังหวัดชายแดนภาคใต้ของสังคมไทย
ในรอบ ๒๖ ปี ๑๐๘

แพรว ศิริศักดิ์ดำเกิง

- งานวิจัยเชิงสำรวจและทบทวนวรรณกรรม ๑๐๙
- เหตุใดจึงทบทวนความรู้ในรอบ ๒๖ ปี ๑๑๔
- ภาพรวมและประเภทของวรรณกรรม ๑๑๕
 - งานวิจัยและวิทยานิพนธ์ทางการศึกษา ๑๒๑
 - วิทยานิพนธ์และงานวิจัยทางการเมืองการปกครอง ๑๒๙
- วรรณกรรมด้านการเมืองการปกครองและสังคม
วัฒนธรรมภายใต้บริบทนโยบายความมั่นคง
จังหวัดชายแดนภาคใต้ ๑๕๖
- บทสรุป ๑๖๒
- เชิงอรรถ ๑๗๑

• การคัดเลือกและการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ทหาร
ตำรวจกับปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน
ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ๑๗๕

รุ่งวิ เอลิมศรีภิญญะรัช

- การคัดเลือกและการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่
ความมั่นคงในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ๑๗๘
- โครงสร้างการทำงานของกองทัพบกในพื้นที่สามจังหวัด
ชายแดนภาคใต้ ๑๘๒

- โครงสร้างการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่
สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ๑๙๐
- การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ความมั่นคง
ภายใต้ พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ กับปัญหาสิทธิมนุษยชน ๑๙๗
- บทส่งท้าย ๒๑๒
- เชิงอรรถ ๒๑๔

- วัฒนธรรมองค์กรของหน่วยทหารในภูมิภาคต่างๆ ๒๒๔
- ที่มีผลต่อการแก้ปัญหาความไม่สงบใน ๓ จังหวัด
ชายแดนภาคใต้
- พื้นที่หญิงพมิลพรรณ อุโฆษกิจ
- ผลการปฏิบัติงานแก้ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ ๒๒๗
- ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้
- ผลการปฏิบัติงานของหน่วยทหารจากภาคกลาง ๒๒๗
- ผลการปฏิบัติงานของหน่วยทหารจาก ๒๒๙
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- ผลการปฏิบัติงานของหน่วยทหารจากภาคใต้ ๒๓๑
- วัฒนธรรมองค์กรและการปฏิบัติงาน ๒๓๓
- การปฏิบัติงานของหน่วยทหารจากภาคกลาง ๒๓๕
- สรุปวัฒนธรรมองค์กรกับการปฏิบัติงานของ ๒๔๒
- หน่วยทหารจากภาคกลาง
- การปฏิบัติงานของหน่วยทหารจากภาคอีสาน ๒๔๔
- สรุปวัฒนธรรมองค์กรกับการปฏิบัติงานของ ๒๕๔
- หน่วยทหารจากภาคอีสาน
- การปฏิบัติงานของหน่วยทหารจากภาคใต้ ๒๕๖
- สรุปวัฒนธรรมองค์กรที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของ ๒๖๘
- หน่วยทหารจากภาคใต้

- สรุปและข้อเสนอแนะ	๒๗๑
เชิงอรรถ	๒๗๘
เอกสารอ้างอิง	๒๗๙
• อ่าน “คู่มือข้าราชการ” เขียนพื้นที่วัฒนธรรม :	๒๘๒
วาทกรรมวัฒนธรรมของประเทศไทย กับพื้นที่ใน ระหว่างไทย-มาเลเซีย	
เดชา ตั้งสีฟ้า	
- บทนำ	๒๘๓
- “คู่มือข้าราชการ” กับ “คู่มือศึกษา”	๒๘๖
• “คู่มือ” ใน “จังหวัดชายแดนภาคใต้” :	๒๘๖
บุคลากรกับชีวิตประจำวัน	
• “คู่มือศึกษา” กับคำถอมวิชัย	๒๘๘
- ตำแหน่งของตัวบทกับความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรม	๒๘๙
• ตำแหน่งของตัวบท	๒๘๙
• “คู่มือ” ที่ถูกผลิตซ้ำ : จาก “วัฒนธรรม” ถึง	๒๙๓
วาทกรรมความมั่นคง	
“คนอื่น” กับ “จังหวัดชายแดนภาคใต้” :	๓๐๑
พื้นที่พิเศษ พื้นที่ชายแดน พื้นที่ในระหว่าง	
• มุสลิม “เจ๊ก” กับ “คอมมิวนิสต์” : “ความเป็นอื่น	๓๐๑
ในความเป็นเรา” กับ “คนอื่นที่อยู่ในตัวเรา”	
• “จังหวัดชายแดนภาคใต้” : พื้นที่พิเศษ พื้นที่ชายแดน	๓๐๓
พื้นที่ในระหว่าง	
- บทสรุป : จาก “คู่มือข้าราชการ” ถึงรัฐและสังคมไทย	๓๑๒
กับการเมืองของ “ขณะนี้-ปัจจุบัน”	
เชิงอรรถ	๓๑๘

• ปฏิสัมพันธ์ “ใหม่” : ชาวพุทธ-มุสลิมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ๓๔๒

รัตติยา สาและ

- ความเป็นตัวตนของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ : ๓๔๗
- ดินแดนและผู้คน
- ขนาดและที่ตั้งของพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ๓๔๘
- พื้นที่กับการปกครอง ๓๕๐
- ผู้คน-ภาษา-ศาสนา-วัฒนธรรม ๓๕๕
- ปฏิสัมพันธ์พุทธ-มุสลิมในพื้นที่ก่อนพุทธศักราช ๒๕๔๔ ๓๖๖
- ปฏิสัมพันธ์ใหม่ของไทยพุทธ-มุสลิมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในสถานการณ์ความรุนแรง ๓๗๔
- ปฏิสัมพันธ์พุทธ-มุสลิมในปัจจุบัน : วิเคราะห์ความสัมพันธ์ “ใหม่” ๓๘๐
- ส่งท้าย : วิกฤต “ศรัทธา” หรือ วิกฤต “สัจจะ” ๓๘๘
- เชิงอรรถ ๓๙๗

• ความรุนแรงภาคใต้กับการย้ายถิ่น ๔๐๕

ชากีร์ พิทักษ์कुมล

- ขอบเขตของการวิจัย ๔๐๗
- ระเบียบวิธีการศึกษา ๔๐๘
- กระบวนการเก็บข้อมูลในพื้นที่ปัญหาในการทำวิจัย ๔๑๐
- พัฒนาการของเหตุการณ์ความรุนแรงและการย้ายถิ่น ๔๑๓
- สภาพเศรษฐกิจในช่วงเหตุการณ์ความรุนแรง ๔๑๔
- การย้ายถิ่นกับเหตุการณ์ความรุนแรง ๔๑๖
- ผลการวิจัยและการอภิปรายผล ๔๒๒

- ลักษณะข้อมูลพื้นฐานของกรณีศึกษา	๔๒๒
- เหตุปัจจัยในการย้ายถิ่น	๔๒๔
- ประเภทของการย้ายถิ่นฐาน	๔๔๔
- ผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังจากการย้ายถิ่น	๔๔๙
- การปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมใหม่ของผู้ย้ายถิ่น	๔๕๕
- การย้ายถิ่นทำให้ได้รับและ/หรือสูญเสียโอกาส	๔๕๗
- สรุปผลการวิจัย	๔๖๔
- ความเปลี่ยนแปลงของปัญหาความรุนแรงในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้	๔๖๗
- ความสัมพันธ์ระหว่างไทยพุทธ-มุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้	๔๖๘
เชิงอรรถ	๔๗๑

• สหรัฐอเมริกา สงครามต่อต้านการก่อการร้าย และ ๔๗๕

ความรุนแรงในชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย

แมตธิว วีเลอร์

- ปัญหาว่าด้วยการรับรู้ (perceptions)	๔๗๗
- อารัมภบทแห่งการก่อการ : ประเทศไทย สงครามต่อต้านการก่อการร้าย และดินแดนภาคใต้ของไทย	๔๘๓
- ความรับรู้ของสหรัฐอเมริกาต่อปัญหาความรุนแรงในชายแดนภาคใต้ของไทย	๔๙๒
- คุณลักษณะของความขัดแย้งภายในประเทศ	๔๙๔
- ประเด็นปัญหาว่าด้วยการละเมิดสิทธิมนุษยชน	๔๙๗
- ความเป็นกังวลต่อการแทรกแซงจากต่างชาติและลัทธิญิฮาดที่ใช้ความรุนแรง	๕๐๒
- การแก้ปัญหา และบทบาทอันเหมาะสมของสหรัฐอเมริกา	๕๐๖

- ความสำคัญของโครงการของสหรัฐที่เกี่ยวข้องกับภาคใต้ของไทย ๕๑๑
- กลุ่มสายกลาง กลุ่มสุดขั้ว และสงครามต่อต้านการก่อการร้าย ๕๑๘

เชิงอรรถ ๕๓๐

• ความรุนแรงในภาคใต้ของไทยและโลกมุสลิม ๕๔๗

อิมติยาส ยูซุฟ

- แนวความคิดของอิควะห์ (Ikhwah) หรือความเป็นพี่น้องตามคัมภีร์อัลกุรอานและหะดีษ ๕๕๐
- ประเทศไทยและความสัมพันธ์กับโลกมุสลิม ๕๕๓
- ความสัมพันธ์ระหว่างศาสนาพุทธและศาสนาอิสลาม ๕๕๔
- อิสลามในประเทศไทย ๕๕๘
- ชนิตพันธุ์และศาสนาอิสลามในภาคใต้ของไทย ๕๖๑
- ความสัมพันธ์ทั้งด้านการศึกษาระหว่างไทยและโลกมุสลิม : กรณีของอิหร่านและปากีสถาน ๕๖๕
- การรายงานสถานการณ์ในภาคใต้ของสื่อมุสลิม ๕๗๒
- องค์การมุสลิมระหว่างชาติ มุสลิมเพื่อนบ้านและความขัดแย้ง ๕๗๖
- องค์การการประชุมอิสลาม (Organization of Islamic Conference-OIC) ๕๗๗
- มาเลเซีย ๕๘๐
- อินโดนีเซีย ๕๘๓
- สรุป ๕๘๖

เชิงอรรถ ๕๙๐